

Kuvataiteen työpajat

25.10.2023, 17.1.2024 ja 23.10.2024

Tomi Uusitalo, Helsingin kuvataidelukio
Heikki Heinonen, Helsingin kuvataidelukio

Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuushanke 2023–2025

1. Työpaja: Lukiokoulutuksen laatu ja saavutettavuus

25.10.2023

Tomi Uusitalo, Helsingin kuvataidelukio
Heikki Heinonen, Helsingin kuvataidelukio

Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuushanke 2023–2025

Ohjelma

- klo 13.00–13.15 Kahvit ja kuulumiset
- klo 13.15–13.45 Lukion laatu ja saavutettavuus
– mitä, miten & miksi?
- klo 13.45–14.30 Ryhmäkeskustelua aiheesta
ja keskustelujen yhteenveto
- klo 14.30–15.00 Metropolian muotoilun opintojen esittely
Koulutussuunnittelijat Laura Kivistö ja
Katri Laitinen
- klo 15.00–16.00 Metropolian XR Centerin esittely
Technical Specialist Mikko Höök

Maaria Jokimies: Pistän merkkejä sinne tänne II, 2023.
Kuva Heikki Heinonen

Lukion laatu ja saavutettavuus – mitä, miten & miksi?

**LAATUJÄRJESTELMÄN
KEHITTÄMINEN JA TIEDOLLA
JOHTAMINEN**

**PEDAGOGINEN
KEHITTÄMINEN**

**HYVINVOINNIN JA
OPISKELUKYVYN
EDISTÄMINEN**

Lukion laatu ja saavutettavuus – aineenopettajan näkökulma

Pedagoginen kehittäminen

- Ainekohtainen tutoropettajatoiminta ja oppiainekohtaiset työpajat
 - teemoina mm. kielitietoisuus, hyvinvointi ja arviointi
- Oppilaitosten tarpeista nousseet pedagogiset kehittämiskokeilut

Hyvinvoinnin ja opiskelukyvyn edistäminen

- Oppilaitosten tarpeista nousseet moniammatillisesti toteutettavat kehittämiskokeilut
 - Opiskelukykyä tukevat opintojaksot
- Huoltajayhteistyön kehittäminen
- Opiskelijoiden mukaan ottaminen

Keskustellaan pienryhmissä!

1. Ajankohtaiset kuulumiset, ilot ja haasteet?

Susanne Koskimäki: Sukkahousuolentoja, 2022

Keskustellaan pienryhmissä!

Kun työskentelyn lopputuloksesta näkee, että opiskelijat ovat sisäistäneet käsittelyn asian ja saavuttaneet siihen liittyvät tavoitteet, voi ajatella että opetus on ollut saavutettavaa

2. Saavutettava kuvataideopetus lukiossa – hyviä käytäntöjä?

- tehtäviä
- käytäntöjä
- pedagogisia ratkaisuja
- Kirjatkaa jaetulle alustalle.

Alvar Aalto: Säynätsalon kunnantalo, 1952. Kuva Tomi Uusitalo

Tietoa Metropolia AMK:n visuaalisten alojen opinnoista 1/3

- Digitaalinen muotoilu: metropolia.fi/fi/opiskelu-metropoliassa/amk-tutkinnot/digitaalinen-muotoilu
- Sisustusarkkitehtuuri: metropolia.fi/fi/opiskelu-metropoliassa/amk-tutkinnot/sisustusarkkitehtuuri
- Tekstiilisuunnittelu: metropolia.fi/fi/opiskelu-metropoliassa/amk-tutkinnot/tekstiilisuunnittelu
- Teollinen muotoilu: metropolia.fi/fi/opiskelu-metropoliassa/amk-tutkinnot/teollinen-muotoilu

Tietoa Metropolia AMK:n visuaalisten alojen opinnoista 2/3

- XR Design: metropolia.fi/en/academics/bachelors-degrees/xr-design
- Visuaalisen viestinnän muotoilu: metropolia.fi/fi/opiskelu-metropoliassa/amk-tutkinnot/visuaalisen-viestinnan-muotoilu
- 3D animointi ja -visualisointi: metropolia.fi/fi/opiskelu-metropoliassa/amk-tutkinnot/3d-animointi-ja-visualisointi
- Motion Graphics: metropolia.fi/fi/opiskelu-metropoliassa/amk-tutkinnot/motion-graphics

Tietoa Metropolia AMK:n visuaalisten alojen opinnoista 3/3

- Muotoilun (sisustusarkkitehtuuri, tekstiilisuunnittelu ja teollinen muotoilu) sivut: muotoilu.metropolia.fi
- Digitaalisen muotoilun omat nettisivut: digimuotoilu.metropolia.fi
- Muotoilun instagram: [instagram.com/metropolia_muotoilu/?hl=fi](https://www.instagram.com/metropolia_muotoilu/?hl=fi)
- Luova dimensio, Arabian kampuksen toimintaa ja tapahtumia: luovadimensio.fi

2. Työpaja: Hyvinvointi

17.1.2024

Tomi Uusitalo, Helsingin kuvataidelukio

Heikki Heinonen, Helsingin kuvataidelukio

Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuushanke 2023–2025

Ohjelma

- klo 13.00 lautta Kauppatorilta Suomenlinnaan
- klo 13.30 Tutustuminen Taidekoulu Maahan
- klo 14.00–15.15 Kielitietoisuus sekä hyvinvointi lukion
kuvataideopetuksessa
- klo 15.30 HAA-galleriassa Maaria Jokimiehen
näyttelyyn tutustuminen
- klo 16.20 lautta lähtee Suomenlinnasta

Maaria Jokimies: Pistän merkkejä sinne tänne III, 2023.
Kuva Heikki Heinonen

Tietoa Taidekoulu Maan tarjoamista kuvataideopinnoista

Taidekoulu Maa: taidekoulumaa.fi

”Vuonna 1986 perustettu Taidekoulu Maa tarjoaa monipuolista taiteen opetusta Suomenlinnassa.

Opetuksessa painottuu taiteidenvälisyys, taiteellinen ajattelu ja nykytaiteen uusien muotojen tutkiminen. Koulussa opetetaan kuvataiteen metodien lisäksi muun muassa performanssia, äänitaidetta ja kriittistä teoriaa.

Opetuksen lisäksi Maa ylläpitää Sörnäisissä sijaitsevaa projektitila Maa-Tilaa sekä muuta taidetoimintaa pääkaupunkiseudulla ja kansainvälisesti.”

Hyvinvointi kuvataideopetuksessa?

Puretaan lauttamatkan keskustelutehtävä

- Miten ylläpidän / lisään opiskelijoiden hyvinvointia kuvataideopetuksessa?
- Miten itse toimimalla voin lisätä hyvinvointia työyhteisössäni?

Maaria Jokimies: Pistän merkkejä sinne tänne VII, 2023. Kuva Heikki Heinonen

Hyvinvointi kuvataideopetus -manifesti

Mitkä kuvataideopetuksen pedagogiset ratkaisut lisäävät hyvinvointia?
Työpajan vetäjät kokoavat ajatukset yhteiseksi manifestiksi, joka on osa LLS-hankkeen raportointia.

3. Työpaja

23.10.2024

Tomi Uusitalo, Helsingin kuvataidelukio
Heikki Heinonen, Helsingin kuvataidelukio

Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuushanke 2023–2025

Mitä teemoja työpajassa käsiteltiin ja miksi? 1/2

Aalto ARTS:issa 23.10.2024 toteutettu työpaja alkoi lukiokoulutuksen päällikkö Tarja Aro-Kuuskosken ja Opiskelijoiden hyvinvointipäällikkö Riina Ståhlbergin alustuksella toivon pedagogiikasta. Sen jälkeen dosentti Hannele Cantell puhui aiheesta *Kansainvälisyys ja sivistys – päämääränä globaali vastuu*. Cantellin luento herätti kuvataideopettajissa hyvää keskustelua siitä, miten esiinnoukset teemat näkyvät kuvataideopetuksessa. Pohdimme mm. ympäristönäkökulmia kuvataideopetuksessa (oppiaineen materiaalisuus, materiaalivalinnat & kierrätys), pedagogisia sisältöjä (esim. kriisialueiden arkkitehtuuri) ja erilaisten kulttuurien näkymistä ja läsnäoloa koulun arjessa. Nämä koettiin yhteiseksi tärkeiksi, ja keskustelusta välittyi kuvataideopettajien tiedostavuus ja sensitiivisyys näitä ajankohtaisia ilmiöitä kohtaan.

Sen jälkeen tutoropettajat Heikki Heinonen ja Tomi Uusitalo kertoivat lyhyesti kielitietoisuudesta kuvataideopetuksen näkökulmasta, ja aiheesta keskusteltiin yhdessä. Aihe on ajankohtainen mm. koska kielitietoinen opetus edistää saavutettavaa kuvataideopetusta ja kuvataide-oppiaineesta on tulossa ylioppilaskirjoituksissa kirjoitettava aine (näillä näkymin vuonna 2029), mikä korostaa entisestään kielen roolia aineen opettamisessa.

Mitä teemoja työpajassa käsiteltiin ja miksi? 2/2

Ohjelma jatkui paneelilla, jossa oli edustajat Aalto ARTS:in kaikilta neljältä laitokselta: Harri Ylönen (Arkkitehtuurin laitos), Arja Karhumaa (Taiteen ja median laitos), Irina Viippola (Muotoilun laitos) ja Tommy Lindgren (Elokuvataiteen laitos) sekä suunnittelija Hanna Karkku opintoasiaintoimistosta. Panelisitit esittäytyivät ja heille esitettiin seuraavia kysymyksiä:

- Mitä koulutusohjelmia on kandidatasolla?
- Miten Aalto ARTS:ssa on toteutettu koulutusohjelmien välinen yhteistyö ja sivuainekokonaisuudet?
- Miten ylioppilaskokeen arvosanat ja ensikertalaiskiintiöt vaikuttavat sisäänpääsyyn?
- Millaisia valmiuksia odotatte 1. vuoden opiskelijoita? Mitä opiskelijoiden olisi pitänyt jo oppia lukiossa?
- Miten nuorten haasteet jaksamisessa näkyvät yliopisto-opinnoissa? Miten tuette opiskelijoita?
- Miten opiskelijat voivat teillä tehdä opintoja ulkomailla?
- Mitä haluatte kysyä lukion kuvataideopettajilta?

Paneelin tarkoitus oli antaa kuvataideopettajille ajankohtaista ja tarkkaa tietoa Aalto ARTS:iin hakemisesta ja siellä opiskelusta.

Työpaja loppui suunnittelija Hanna Karkun vetämään esittelykierrokseen Aalto ARTS:in tiloissa.

Ohjelma

(Aalto-yliopisto, Väre luokka F101)

- 13.00–13.15 Tarja Aro-Kuuskoski ja Riina Ståhlberg: Tervetuloa!
- 13.15–13.35 Hannele Cantell: Kansainvälisyys ja sivistys – päämääränä globaali vastuu
- 13.35–14.00 Keskustelua Cantellin luennosta
- 14.00–14.30 Kielitietoisuus kuvataideopetuksessa
- 14.30–15.40 Opinnot Aalto ARTS:issa -paneelikeskustelu
- 15.40–15.50 Palaute & lopetus
- 15.50–16.00 Kierros Aalto ARTS:in tiloissa

Kuvataide ja kansainvälisyysosaaminen

- Monikulttuurisuuden ymmärtäminen ja arvostaminen visuaalisen kulttuurin kautta
- Erilaisten kulttuurien taideperinteiden ja nykytaiteen tuntemus
- Globaalien ilmiöiden tarkastelu taiteen keinoin
- Opiskelijoiden osallistuminen kansainvälisiin projekteihin ja kansainvälisiin taideyhteisöihin tutustuminen
- Kansainvälisyysosaaminen tukee opiskelijoiden valmiuksia toimia monikulttuurisessa ja globaalissa maailmassa taiteen ja visuaalisen ilmaisun avulla
- Lisätietoja löydät täältä:
eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opetussuunnitelma/11457321/lukio/oppiaine

Kielitietoisuus kuvataideopetuksessa

- Kuvataiteen opetuksessa kielitietoisuus tulee käytännön opetustyössä esiin ohjeiden antamisessa ja tehtävien taustoittamisessa.
- Opiskelijoiden tulisi tuntea ja oppia kuvataiteen erityissanastoa ja tieteenalan (vai taiteenalan?) kieltä
- On kiinnostavaa, miten tuleva kuvataiteen ylioppilaskoe (alkaen S2029) tulee vaikuttamaan oppiaineen opetukseen, myös kielinäkökulmasta

Taidejargon – kielenkäytön yksi ääripää

varo_taidejargonia

Kohokohtat

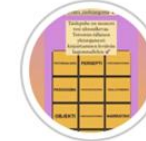
Kohokohtat

Kohokohtat

Kohokohtat

Kohokohtat

VARO

TAIDEJARGONIA!

151
Julkaisut

2 877
Seuraajat

243
Seurataan

Sanataideprojekti yleiskielisen taidekirjoittamisen puolesta.
Osa 2 (7.11.2023-25.1.2024). Koonnut [@kalle_lampela](#)

SOFISTIKOITUNUT	SITUAATIO	SIMULAKRUMI
SERENDIPIISYYS	SENSUELLI	SENSITIIVINEN

Keskustelua

- Mitä ajatuksia kielitietoisuus herätti?
- Mitä kielitietoisuus voisi olla kuvataideopetuksessa?
- Käytännön vinkkejä?

Reflektio

1. Työpajassa toimi hyvin sijainti ja työpajatila: kokoontuminen Aalto ARTS:iissa toi iltapäivään lisäarvoa. Cantellin luento oli inspiroiva ja ajatuksia herättävä. Kokonaisuus rytmittyi onnistuneesti alustusten ja yhteisen keskustelun ympärille.
2. Parannettavaa voisi olla siinä, että Toivon pedagogiikan osuus olisi kaivannut enemmän aikaa keskustelulle. Paneeli herätti paljon keskustelua ja kysymyksiä, ja sillekin olisi voinut olla enemmän aikaa.
3. Toiveita tuleviin työpajoihin/tapaamisiin nousi useita: jatko-opintopaikkoja ja muuta ajankohtaista asiaa yhdistävä konsepti on koettu toimivaksi, ja mahdollisina tulevina kiinnostavina vierailukohteina mainittiin esimerkiksi Taideyliopiston Kuvataideakatemia, Vapaa taidekoulu, Tallinnan taideakatemia, Turun taideakatemia ja LAB-ammattikorkeakoulun Muotoiluinstituutti.